

Nám. Sv. Egídia 102/10,
058 01 Poprad
IČO: 42 405 971
Tel: +421 903 142771
e-mail: asociacia@obnovitelnezdroje.eu
web: <https://obnovitelnezdroje.eu>

Vážený pán
Prezident Slovenskej republiky
Peter Pellegrini
Kancelária prezidenta Slovenskej republiky
P. O. Box 128
810 00 Bratislava 1
informacie@prezident.gov.sk

Elektronicky podpísané

Poprad 5. 1. 2026

VEC: podnet na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. b), čl. 125 ods. 2 a čl. 130 ods. 1 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky

Vážený pán Prezident,

otázka energetickej bezpečnosti centralizovaných zdrojov v súvislosti s vyjadreniami európskych politikov z tzv. „klubu ochotných“ o možnom rozšírení vojnového konfliktu po vypuknutí vojny na Ukrajine, s ktorými sa stotožňujú aj niektoré slovenské politické strany, nadobúda čoraz väčší význam. Skúsenosti s útokmi na energetickú infraštruktúru na území Ukrajiny jednoznačne poukazujú na potrebu decentralizácie výroby tepla a na rastúci význam využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE) ako alternatívy k fosílnym palivám.

Teplárenský holding na Slovensku však túto zmenenú geopolitickú realitu po ukončení dodávok zemného plynu z Ruskej federácie dostatočne nereflektuje. Namiesto systematických investícií do postupnej decentralizácie a rozvoja zdrojov energie založených na OZE smeruje približne 150 miliónov eur do rekonštrukcie stratových teplovodných rozvodov. Zároveň je potrebné uviesť, že minister životného prostredia verejne označil obnoviteľné zdroje energie za „cestu do pekla“. V tomto smere koná aj súčasný predseda ÚRSO.

Právo na dostupné ceny energií v súčasnosti nie je ústavou Slovenskej republiky výslovne garantované, na rozdiel od práva na dôstojný život. Štát však namiesto aktívneho zabezpečovania dostupnosti cien energií pristupuje k zákazu a obmedzovaniu možnosti zriadiť si úspornejší individuálny zdroj tepla a využitia obnoviteľných zdrojov energie. V tejto súvislosti poukazujeme na článok s názvom „*Kežmarčanov zaskočil prudký nárast cien tepla. Preddavky stúpili až o 130 percent*“, publikovaný 23. 12. 2025 na portáli TV JOJ <https://www.noviny.sk/slovensko/1149347-kežmarcanov-zaskocil-prudky-narast-cien-tepla-preddavky-stupli-az-o-130-percent>

Z dôvodu zvýšenia energetickej bezpečnosti a hrozby prehlbovania energetickej chudoby vo verejnom záujme podávame podnet na podanie návrhu na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. b) Ústavy Slovenskej republiky.

Napadnutý právny predpis:

1. **Ustanovenie § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike**, ktorý bol novelizovaný prijatím zákona č. 100/2014 Z. z. z 20. marca 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov podľa ktorého od 1. 5. 2014 konečný spotrebiteľ (domácnosť alebo nebytový priestor) už nemôže ukončiť odber tepla z centrálného zdroja.
Poznámka: Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie sp. zn. 2 M Cdo 7/2011 zo dňa 31. októbra 2011, v ktorom konštatoval, že osoba s individuálnym vykurovaním, ktorá nemá uzatvorenú zmluvu s dodávateľom tepla, nie je konečným spotrebiteľom tepla v byte. Za konečného spotrebiteľa ju možno považovať iba vo vzťahu k teplu spotrebovanému v spoločných priestoroch domu. (Príloha č. 1 – Stanovisko amicus curiae (odborné stanovisko) zaslané Ústavnému súdu dňa 1. decembra 2025)
2. **Ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike**, ktorý bol novelizovaný prijatím zákona č. 363/2022 Z. z. z 19. októbra 2022, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, s účinnosťou od 01.12.2022 podľa ktorého odberateľ (bytový dom) môže ukončiť odber tepla len za obmedzených podmienok.
3. **Ustanovenia § 5 ods. 2, § 7. ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 503/2022 Z.z.**, ktorou sa ustanovuje teplota teplej vody na odbernom mieste a pravidlá rozpočítavania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode, nákladov na množstvo dodaného tepla na vykurovanie, nákladov na množstvo dodaného tepla alebo množstva tepla vyrobeného v decentralizovanom zdroji tepla a ekonomicky oprávnených nákladov na teplo vyrobené v decentralizovanom zdroji tepla v znení neskorších predpisov

Referenčné ústavné a zákonné normy, s ktorými sú napadnuté predpisy v rozpore:

- Čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 1 písm. a), čl. 20
ods. 1, čl. 59 ods. 1 a 2 a čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky
Čl. 1 Dodatkový protokol k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

1. Novela zákona o tepelnej energetike prijatím zákona č. 100/2014 Z. z. z 20. marca 2014, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov predstavuje závažný zásah do vlastníckych a spotrebiteľských práv občanov

Východiská problému ustanovenia § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z.z.

Podľa vzoru direktívneho riadenia spreď roku 1989 vláda v roku 2014 uzákonila vynútenú závislosť vlastníkov bytov a nebytových priestorov (ďalej len vlastníkov) od centrálného dodávateľa tepla, čím zasiahla do ich ústavou garantovaných práv.

Novela zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike prijatá v roku 2014 zásadne obmedzila možnosť vlastníkov slobodne rozhodovať o spôsobe vykurovania a prípravy teplej vody. Z tohto dôvodu bolo dňa 5. 1. 2026 podané trestné oznámenie pre podozrenie zo zneužívania právomoci

verejného činiteľa. Podľa vyjadrenia Ing. Jozefa Legeniho, bývalého zamestnanca spoločnosti Dalkia (neskôr Veolia), malo byť po prijatí novely v roku 2014 údajne podané trestné oznámenie, ktoré OČTK odmietli.

I. Úvod

Zákonom č. 100/2014 Z. z. z 20. marca 2014 prijala Národná rada Slovenskej republiky novelu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, ktorou bolo v § 20 ods. 1 vypustené zákonné oprávnenie *konečného spotrebiteľa* – vlastníka bytu alebo nebytového priestoru – ukončiť odber tepla z centrálného zdroja. Nové znenie § 20 ods. 1 umožňuje ukončiť odber tepla výlučne „odberateľovi“ (správcovi, spoločenstvu), čím došlo k popretiu individuálnych práv vlastníkov.

Táto právna úprava predstavuje zásah do **ústavne garantovaného vlastníckeho práva, slobody podnikania, práva na ochranu spotrebiteľa**, ako aj do **zásady proporcionality a zákazu svojvoľnosti** podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

II. Právny stav pred novelou (2005 – 2014)

Pôvodné znenie § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z.:

„Odberateľ a konečný spotrebiteľ môžu skončiť odber tepla
a) na základe zákona,
b) dohodou.“

Toto ustanovenie priznávalo vlastníkom bytov postavenie **samostatného subjektu**, ktorý môže rozhodnúť o ukončení odberu tepla. Zákon výslovne chápal vlastníka ako **konečného spotrebiteľa** (§ 2 ods. 3).

Výkon práva ukončiť odber bol teda **individuálnym právom vlastníka** – subjektu, ktorý nesie ekonomické dôsledky spotreby.

III. Právna úprava po novele z roku 2014

Nové znenie § 20 ods. 1:

„Odberateľ môže skončiť odber tepla na základe zákona alebo dohodou.“

Týmto zásahom:

- bol **odstránený pojem „konečný spotrebiteľ“**,
- bola **odobratá právomoc jednotlivého vlastníka** ukončiť odber,
- vznikla **závislosť vlastníka** od rozhodnutia správcu alebo spoločenstva,
- bola fakticky zavedená **viazanosť na centrálné zásobovanie teplom**, hoci ide o súkromnoprávny vzťah.

IV. Ústavnoprávne hodnotenie

1. Zásah do vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 Ústavy SR)

Ústava garantuje vlastníkom právo:

- držať majetok,
- užívať majetok,
- nakladať s majetkom.

Zákaz ukončiť odber tepla predstavuje **zásah do dispozičného práva**, pretože vlastník:

- nemôže rozhodnúť o technickom spôsobe vykurovania svojho bytu,
- je nútený odoberať službu od konkrétneho dodávateľa,
- je vystavený dlhodobému ekonomickému zaťaženiu, ktoré nemôže ovplyvniť.

Ústavný súd SR v ustálenej judikatúre konštatuje, že **ak zásah obmedzuje podstatu vlastníckeho práva, ide o neústavný zásah** (napr. I. ÚS 474/2013).

Uvedená novela obmedzuje vlastníkov **mimo rámca legitímneho verejného záujmu**, pretože:

- nevykazuje racionálny vzťah k ochrane verejného zdravia ani bezpečnosti,
- neprímerane zvýhodňuje teplárenské podniky,
- popiera autonómiu vlastníkov bez individuálneho posúdenia.

2. Zásah do slobody voľby spotrebiteľa

Spotrebiteľ má mať právo:

- **slobodnej voľby dodávateľa**,
- prístupu k technicky možným alternatívam,
- ochrany pred monopolným postavením.

Novelou zákona štát:

- **zrušil konkurenciu medzi zdrojmi tepla**,
- zaviedol vynútený **odber** od jedného dodávateľa,
- vytvoril **neprimeranú ochranu ekonomických záujmov teplární**.

Ide o porušenie zásad smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách a zásad hospodárskej súťaže podľa čl. 55 Ústavy SR.

3. Porušenie zásady proporcionality (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR)

Zásah do práv je ústavne prípustný len vtedy, ak je:

- **legitímny**,
- **vhodný**,
- **potrebný**,
- **primeraný**.

V danom prípade:

- cieľ (stabilita CZT) **nie je preukázaný**,
- opatrenie nie je **primerané**, keďže existujú menej invazívne alternatívy (technické podmienky pri odpájaní),
- zásah je **neprimerane široký**, týka sa všetkých vlastníkov bez ohľadu na technické podmienky domu,
- zásah je **trvalý a jednostranný**, bez kompenzácie.

Takéto opatrenie je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu ČR aj SR o podmienkach zásahu do majetkových práv.

4. Zákaz svojvoľnosti a ochrana právnej istoty

Princíp právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR vyžaduje, aby zákonodarca:

- konal racionálne a predvídateľne,
- zachovával rovnováhu medzi verejným záujmom a právami jednotlivca.

Neodôvodnené vypustenie konečného spotrebiteľa z § 20 ods. 1 predstavuje legislatívnu zmenu bez primeraného zdôvodnenia alebo preukázania verejného záujmu.

V. Dôsledky právnej úpravy

Novela z roku 2014 spôsobila:

- vynútenú závislosť vlastníkov od centrálného dodávateľa tepla,
- odňatie možnosti prechodu na individuálne zdroje tepla,
- zvýšenie ekonomického zaťaženia vlastníkov,
- obmedzenie súťaže na trhu s energiami,
- nesúlad s európskymi princípmi energetickej efektívnosti a trhu.

Prijatie vyhlášky č. 503/2022 Z. z. o rozúčtovaní tepla a teplej vody, ktorú vydal bývalý minister hospodárstva Karol Hirman, predstavovalo pokračovanie presadzovania obchodných záujmov výrobcov tepla. Zároveň došlo k retroaktívnemu postihu konečných spotrebiteľov, ktorí si ešte pred rokom 2014 zriadili individuálny zdroj tepla. **Títo spotrebiteľia sú dnes povinní uhrádzať nielen vlastné náklady, ale aj neúmerne zvýšené náklady na teplo z centrálného zdroja, hoci si ho neobjednali, nebolo im dodané, nebolo merané a nemajú k nemu žiadny zmluvný vzťah.** To, že náklady na teplo z centrálného zdroja tepla (ďalej len CZT) majú sčasti znášať aj nenapojené byty, v roku 2022 ministerstvo presadilo do vyhlášky s argumentáciou, že aj nenapojené byty „získavajú“ teplo prestupmi od susedných bytov a spoločných priestorov napojených na CZT. **Na druhej strane prestupy tepla z „odpojených“ bytov opačným smerom k susedom vyhláška nezohľadňuje.**

V súčasnosti prebieha viacero súdnych konaní v rámci ktorých sme osobám poškodeným uvedenou vyhláškou navrhli, aby v konaní požiadali o vypracovanie energetickeho certifikátu, resp. recertifikátu. **Jeho súčasťou by mal byť výpočet množstva tepla odovzdávaného z bytov s individuálnym zdrojom tepla a určenie ich percentuálneho prínosu k celkovej energetickej bilancii bytového domu.** Energetická certifikácia je pritom podľa zákona povinná pre budovy alebo ich samostatné časti, ktoré sa predávajú alebo prenajímajú novému užívateľovi, ako aj pre budovy s celkovou podlahovou plochou presahujúcou 250 m². Združenie pre lepšiu správu bytových domov zároveň upozornilo, že veľká časť bytových domov na Slovensku energetickeho certifikát vôbec nemá (pozri: [Hlavné správy, 2022](#))

Ako uviedol portál energie-portal.sk v článku s názvom „**Platia aj byty nenapojené na tepláreň. Vyhláška MH SR o rozpočítavaní tepla je na ústavnom súde**“ <https://www.energie-portal.sk/Dokument/rozpocitavanie-tepla-vyhlaska-5032022-112063.aspx>, pre nesúlad vyhlášky č. 503/2022 Z. z. s ústavou bol na Ústavný súd Slovenskej republiky podaný návrh skupiny poslancov Národnej rady SR strany Progresívne Slovensko Evidenčné číslo: 3320/2025, zo dňa 16. 12. 2025 vo veci súladu ustanovenia § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2024 Z.z.

Tento stav je dlhodobou **neudržateľný**. V praxi vedie k sporom, porušovaniu práv vlastníkov a k zvyšovaniu finančného zaťaženia domácností.

VI. Záver

Zákon č. 100/2014 Z. z., ktorým bol z § 20 ods. 1 vypustený konečný spotrebiteľ, predstavuje:

- **neprimeraný a protiústavný zásah do vlastníckych práv,**
- **porušenie práv spotrebiteľa a hospodárskej súťaže,**
- **rozpor so zásadou proporcionality,**

- **svojvoľné obmedzenie individuálnych práv bez verejného záujmu.**

NÁVRH PETITU

(pre návrh na začatie konania pred Ústavným súdom SR)

Navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol takto:

1. **Určuje**, že ustanovenie
§ 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike,
v znení zákona č. **100/2014 Z. z.,**
nie je v súlade s:
 - čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 55 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 59 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. **Zrušuje** ustanovenie
§ 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike,
v znení zákona č. **100/2014 Z. z.,**
dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.
3. **Konštatuje**, že vypustením pojmu „konečný spotrebiteľ“ z § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z. došlo k **protiústavnému zásahu do vlastníckeho práva a dispozičnej autonómie vlastníkov bytov a nebytových priestorov**, keďže im bola odňatá možnosť individuálne rozhodovať o ukončení odberu tepla a o spôsobe užívania vlastného majetku.
4. **Ukladá Národnej rade Slovenskej republiky**, aby v primeranej lehote prijala takú právnu úpravu § 20 zákona č. 657/2004 Z. z., ktorá bude:
 - rešpektovať ústavne garantované vlastnícke práva konečných spotrebiteľov,
 - zachovávať slobodu voľby spotrebiteľa,
 - zabezpečovať proporcionalitu medzi verejným záujmom a právami jednotlivcov,
 - vylučovať vynútenú viazanosť na jediného dodávateľa tepla bez individuálneho posúdenia technických a majetkových podmienok.
5. **Vyslovuje**, že do prijatia novej právnej úpravy sa pri výklade § 20 zákona č. 657/2004 Z. z. musí uplatňovať **ústavne konformný výklad**, podľa ktorého:
 - vlastník bytu alebo nebytového priestoru ako konečný spotrebiteľ nemôže byť nútený k odberu tepla z centrálného zdroja proti svojej vôli,
 - zásah do jeho majetkových práv musí byť individuálne odôvodnený, primeraný a založený na preukázanom verejnom záujme.

2. Nesúlada ustanovenia § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike s Ústavou SR a medzinárodnými záväzkami Slovenskej republiky

Východiská problému ustanovenia § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z.z.

Historický a vecný kontext právnej úpravy

Do roku 2014 mali vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytových domoch možnosť **slobodne rozhodovať o spôsobe zabezpečenia vykurovania a prípravy teplej vody**, vrátane zriadenia **decentralizovaného zdroja tepla** a odpojenia sa od centrálného zdroja tepla (CZT). Táto možnosť predstavovala legitímny výkon vlastníckeho práva a zodpovedala ekonomickej racionalite vlastníkov.

Hlavným dôvodom zriadenia decentralizovaných kotolní bola **vysoká cena tepla dodávaného z centrálného zdroja**, spôsobená najmä:

- zastaranou socialistickou koncepciou teplárenských sústav s rozsiahlymi a stratovými rozvodmi,
- vysokými prevádzkovými nákladmi dodávateľov tepla,
- nákladnou údržbou a obnovou rozvodných sietí,
- personálnymi a režijnými nákladmi prevádzkovateľov.

Zriadením vlastného zdroja tepla vlastníci eliminovali tepelné straty v rozvodoch, znížili prevádzkové náklady a zabezpečili si energetickú sebestačnosť pri zachovaní plnej zodpovednosti za prevádzku zariadení.

2. Novela zákona č. 657/2004 Z. z. zákonom č. 100/2014 Z. z.

Zásadný zlom nastal prijatím **zákona č. 100/2014 Z. z.**, ktorým bol novelizovaný zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, s účinnosťou od 1. januára 2014.

Hoci novela **nezaviedla explicitný zákaz odpájania sa od CZT**, vytvorila právny mechanizmus, ktorý v praxi znamenal **faktickú nemožnosť zriaďovať decentralizované zdroje tepla** v bytových domoch. Kľúčovým prvkom bolo:

- postavenie **dodávateľa tepla ako účastníka povolovacích konaní**,
- čo mu umožnilo účinne blokať vydanie stavebných povolení.

Výsledkom bola **regulačná asymetria**, v ktorej dodávateľ tepla získal rozhodujúci vplyv na výkon vlastníckeho práva iných subjektov, čím došlo k **neprimeranému zásahu do autonómie vlastníkov**.

Cieľom tejto právnej úpravy nebola ochrana spotrebiteľa ani verejného záujmu, ale **ochrana ekonomických záujmov dodávateľov tepla** a stabilizácia ich odberateľskej základne bez ohľadu na vôľu vlastníkov a efektívnosť dodávky.

3. Politická a ústavnoprávna reakcia

Opozičné politické strany **SaS** a **OĽaNO** opakovane označovali tento stav za tzv. „*teplárenské nevoľníctvo*“ a podali návrhy na Ústavný súd SR, ktorými namietali **skrytý zákaz zriadenia decentralizovaných zdrojov tepla v bytových domoch**.

Tieto návrhy sa však **nezameriavali na zákaz individuálneho odpájania jednotlivých bytov**, ktorý novela de facto zaviedla a ktorý predstavuje **najintenzívnejší zásah do práv konečných spotrebiteľov**.

4. Zmena § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. v roku 2022

Po parlamentných voľbách v roku 2020, keď sa strany SaS a OĽaNO stali súčasťou vládnej moci, bola prijatá ďalšia novela zákona č. 657/2004 Z. z., účinná od **1. decembra 2022**, ktorou sa zmenilo ustanovenie § 20 ods. 4.

Podľa tejto úpravy je možné skončiť odber tepla z centrálného zdroja len za splnenia osobitných podmienok, najmä:

- ak dodávateľ tepla vyrába menej ako 50 % tepla z obnoviteľných zdrojov energie,
- odberateľ musí zabezpečiť dodávku tepla z obnoviteľných zdrojov v podiele **o 20 % vyššom**, než má súčasný dodávateľ.

Táto úprava však predstavuje **len čiastočný a kompromisný zásah**, ktorý:

- **neobnovuje právny stav existujúci do roku 2014**,
- zachováva **neprimerané obmedzenie vlastníckych práv**,
- ukladá vlastníkom **neodôvodnené a diskriminačné povinnosti**, ktoré nemajú oporu v princípe proporcionality.

5. Ústavnoprávny rozmer problému

Ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. je v rozpore najmä s:

- **čl. 1 ods. 1 Ústavy SR** (princíp právneho štátu),
- **čl. 2 ods. 2 Ústavy SR** (viazanosť verejnej moci zákonom),
- **čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR** (obmedzovanie základných práv len zákonom a v nevyhnutnom rozsahu),
- **čl. 20 ods. 1 Ústavy SR** (ochrana vlastníckeho práva),
- **čl. 59 ods. 1 a 2 Ústavy SR** (zásada daňovej a poplatkovej zákonnosti – analogicky k povinným platbám),
- **čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd** (ochrana majetku).

Ide o **neprimeraný, selektívny a ekonomicky motivovaný zásah**, ktorý núti vlastníkov znášať náklady služby, ktorú si neobjednali, nevyužívajú a nemajú k nej zmluvný vzťah.

6. Záver a návrh

Na základe uvedeného je dôvodné domnievať sa, že ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. je v rozpore s ústavným poriadkom Slovenskej republiky a jej medzinárodnými záväzkami.

Z tohto dôvodu je opodstatnené obrátiť sa na **Prezidenta Slovenskej republiky** so žiadosťou, aby využila svoje oprávnenie podľa čl. 130 ods. 1 písm. b) Ústavy SR a **podal návrh na Ústavný súd SR** na preskúmanie ústavnosti uvedeného ustanovenia.

NÁVRH PETITU

(pre návrh na začatie konania pred Ústavným súdom SR)

Navrhovateľ navrhuje, aby Ústavný súd Slovenskej republiky po vykonanom konaní podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky rozhodol takto:

1. **Ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike**, v znení neskorších predpisov,
nie je v súlade s:
 - čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 59 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 123 Ústavy Slovenskej republiky,
 - ako aj s čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. **Ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike sa zrušuje** dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v Zbierke zákonov Slovenskej republiky.
3. **Právne účinky zrušeného ustanovenia nemožno ďalej uplatňovať** v konaniach začatých a právnych vzťahoch vzniknutých po vyhlásení tohto nálezu.

Alternatívny (subsidiárny) petit – pre prípad potreby proporcionality

Pre prípad, že by Ústavný súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že úplné zrušenie napadnutého ustanovenia nie je nevyhnutné, navrhovateľ **subsidiárne navrhuje**, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol takto:

1. **Ustanovenie § 20 ods. 4 zákona č. 657/2004 Z. z. nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky a medzinárodnými dohovormi v rozsahu**, v akom:
 - bráni individuálnemu odpojeniu konečných spotrebiteľov od centrálného zdroja tepla,
 - ukladá vlastníkom povinnosť zabezpečiť dodávku tepla z obnoviteľných zdrojov energie v podiele presahujúcom zákonné požiadavky kladené na dodávateľov tepla,
 - umožňuje dodávateľom tepla nepriamo zasahovať do výkonu vlastníckeho práva odberateľov.
2. **Napadnuté ustanovenie sa zrušuje v uvedenom rozsahu.**

3. Východiská problému ustanovení § 5 ods. 2, § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 503/2022 Z.z.,

ktorou sa ustanovuje teplota teplej vody na odbernom mieste a pravidlá rozpočítavania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode, nákladov na množstvo dodaného tepla na vykurovanie, nákladov na množstvo dodaného tepla alebo množstva tepla vyrobeného v decentralizovanom zdroji tepla a ekonomicky oprávnených nákladov na teplo vyrobené v decentralizovanom zdroji tepla v znení neskorších predpisov.

Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora vydal Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie sp. zn. 2 M Cdo 7/2011 zo dňa 31. októbra 2011, v ktorom konštatoval, že osoba s individuálnym vykurovaním, ktorá nemá uzatvorenú zmluvu s dodávateľom tepla, nie je

konečným spotrebiteľom tepla v byte. Za konečného spotrebiteľa ju možno považovať iba vo vzťahu k teplu spotrebovanému v spoločných priestoroch domu.

(Príloha č. 1 – Stanovisko amicus curiae - odborné stanovisko zaslané Ústavnému súdu dňa 1. decembra 2025)

Z dôvodu zosúladenia s návrhom poslancov NR SR ev. č. 3320/2025, podaného Ústavnému súdu dňa 17. 12. 2025 o čom informoval portál energie-portal.sk v článku s názvom „**Platia aj byty nenapojené na tepláreň. Vyhláška MH SR o rozpočítavaní tepla je na ústavnom súde**“ <https://www.energie-portal.sk/Dokument/rozpocitavanie-tepla-vyhlaska-5032022-112063.aspx>, je potrebné uviesť, že v súčasnosti sú na Ústavnom súde podané dva podanie pre nesúlad vyhlášky 503/2022. Z.z.

- Návrh skupiny poslancov Národnej rady SR, evidenčné číslo: 3320/2025, zo dňa 16. 12. 2025 - **ustanovenie § 8 ods. 4 a 5**
<https://www.ustavnysud.sk/docDownload/a855443a-1bf9-4ccb-8d73-be29e584e88b>
- Návrh Okresného súdu Rimavská Sobota vo veci súladu vyhlášky o rozpočítavaní nákladov za dodávku tepla aj na odpojené byty evidenčné číslo spisu: 3139/2025 zo dňa 27. 11. 2025, **ustanovenie § 7 ods. 6 (po novele č. 337/2024 Z.z. účinné od 15. 12. 2024 ods. 5.) a § 8 ods. 4.**
<https://www.ustavnysud.sk/docDownload/c1bb07ba-143b-4883-924f-61532628bc0c>

Oba podané návrhy sa nezaoberajú týmito zásadnými otázkami:

- prvotnou príčinou prijatia vyhlášok Ministerstva hospodárstva SR, ktorou bola zmena ustanovenia § 20 zákona č. 657/2004 Z. z. v roku 2014,
- otázkou súladu ustanovenia § 5 ods. 2 vyhlášky č. 503/2022 Z. z. s právnymi predpismi,
- otázkou ustanovenia § 7 ods. 5, keďže Ústavný súd môže rozhodovať výlučne o aktuálne platnom právnom predpise; v návrhu Okresného súdu Rimavská Sobota na rozhodnutie o veci samej sa pritom navrhuje, aby Ústavný súd uznesením vyslovil nesúlad ustanovenia § 7 ods. 6, ktoré bolo následne zmenené na § 7 ods. 5.

Teplárenská loby z dôvodu znižovania zisku presadila v roku 2014 novelu zákona o tepelnej energetike č. 657/2004 Z. z.- zákaz individuálneho vykurovania pre konečných spotrebiteľov v bytových domoch.

Následne boli vyhláškami ministerstva hospodárstva postupne zvyšované koeficienty podľa ktorých sa základná zložka rozpočítavala aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov s individuálnym vykurovaním bez priamej zmluvy s dodávateľom tepla, pričom podlahová plocha sa násobila týmito koeficientmi.

História vyhlášok Ministerstva hospodárstva SR upravujúcich rozpočítavanie nákladov na teplo na vykurovanie bytov a nebytových priestorov

1. Úvodné vymedzenie predmetu

História sumarizuje vývoj právnej úpravy rozpočítavania nákladov na teplo na vykurovanie bytov a nebytových priestorov prostredníctvom vyhlášok Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky, a to od predlegislatívneho obdobia až po súčasnú právnu úpravu účinnú od 15. decembra 2024.

Zároveň poukazuje na dlhodobu pretrvávajúci systémový problém spočívajúci v rozpočítavaní nákladov na teplo na základe kombinácie základnej zložky (podľa podlahovej plochy) a spotrebnej zložky stanovenej prostredníctvom pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov (ďalej len

„PRVN“), ktoré nie sú a nikdy neboli určenými meradlami podľa zákona o metrológii, keďže nemerajú teplo v jednotkách energie (kWh, GJ).

2. Predlegislatívne obdobie – zavedenie PRVN v praxi (1990-te roky)

V praxi správy bytových domov sa pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov začali na území Slovenskej republiky inštalovať približne od roku **1994**, a to najmä v bytových domoch s centrálnym zásobovaním teplom. Išlo pôvodne o odparovacie PRVN, neskôr o elektronické (digitálne) PRVN (Zdroj: ASB.sk)

Inštalácia týchto zariadení prebiehala bez existencie osobitnej vyhlášky alebo jednotných pravidiel rozpočítavania nákladov. Správcovia bytových domov rozdeľovali náklady na teplo podľa vlastných interných metodík, čo viedlo k výraznej nejednotnosti praxe a k absencii právnej istoty konečných spotrebiteľov. (Zdroj: ASB.sk)

Rozúčtovanie nákladov na teplo sa tak v Slovenskej republike zaviedlo **až po fyzickej inštalácii PRVN na radiátoroch**, nie na základe predchádzajúcej komplexnej právnej regulácie.

Poznámka: *Odparovacie pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov fungujú na princípe odparovania kvapaliny v sklenenej ampulke. Množstvo odparenej kvapaliny sa po skončení vykurovacej sezóny vizuálne odčíta v podobe dielikov. Ide o čisto mechanické zariadenia bez elektroniky, preto nie je možné ich vybaviť rádiovým modulom ani realizovať diaľkový odpočet. Napriek technickej zastaranosti sa tieto rozdeľovače naďalej používajú v značnej časti bytových domov, a to najmä z dôvodu vysokých finančných nákladov na výmenu, inštaláciu a zavedenie diaľkového odpočtu, ktoré musí na vlastné náklady uhradiť každý konečný spotrebiteľ, obdobne ako pri vodomeroch teplej a studenej vody.*

*Digitálne (elektronické) pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov (PRVN) zobrazujú výsledok merania ako číselnú hodnotu na displeji. Keďže ide o elektronické zariadenia, umožňujú inštaláciu rádiového modulu, čím sa zabezpečuje diaľkový a automatizovaný odpočet údajov. Tento spôsob odpočtu je od 1. januára 2027 požadovaný **Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2002 z 11. decembra 2018**, ktorou sa mení smernica 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti.*

*Správčovské spoločnosti však uvedenú smernicu často prezentovali ako **bezvýhradnú povinnosť**, bez náležitého zohľadnenia problematiky **energetickej chudoby**. Samotná smernica pritom v článku 24 výslovne uvádza, že približne **50 miliónov domácností v Európskej únii je postihnutých energetickou chudobou** a že opatrenia v oblasti energetickej efektívnosti musia byť **nákladovo efektívne a cenovo dostupné** pre vlastníkov nehnuteľností aj nájomníkov, pričom má byť zabezpečená **primeraná finančná podpora na úrovni členských štátov**.*

Paradoxne, tzv. „povinná“ inštalácia zariadení na diaľkový odpočet nevedla k zvýšeniu energetickej efektívnosti, ale výlučne k nárastu nákladov konečných spotrebiteľov.

*Na tento rozpor reaguje **Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/1791 z 13. septembra 2023 o energetickej efektívnosti**, ktorá v článku 15 umožňuje namiesto PRVN **zvažovať aj alternatívne, nákladovo efektívne spôsoby merania spotreby tepla**. Zároveň ukladá členským štátom **povinnosť jednoznačne stanoviť a zverejniť kritériá, metodiky a postupy na posudzovanie technickej neuskutočiteľnosti a nákladovej neefektívnosti**.*

V tejto súvislosti dodávame, že realizácia povinnej inštalácie diaľkových odpočtov PRVN a vodomerov teplej a studenej vody do 1. januára 2027 je vzhľadom na rast cien energií a prehlbujúcu sa energetickú chudobu pre mnohých konečných spotrebiteľov prakticky a ekonomicky neuskutočiteľná.

3. Zákonný rámec – zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike

V roku 2004 bol prijatý zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, ktorý vytvoril prvý všeobecný zákonný rámec pre rozpočítavanie nákladov na teplo. Tento zákon ustanovil povinnosť používať určené meradlá tepla alebo pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov pri rozpočítavaní nákladov na teplo v bytových domoch s podlahovou plochou nad 500 m², ak sú tieto zariadenia nainštalované.

Zákon však neriešil technickú ani metrologickú podstatu pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov, ani konkrétny mechanizmus rozpočítavania základnej a spotrebnej zložky nákladov na teplo, čo bolo ponechané na vykonávacie právne predpisy.

V súčasnosti však z dôvodu vysokých nákladov na obstaranie a inštaláciu pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov s diaľkovým odpočtom, ako aj vzhľadom na ich spornú efektívnosť, viaceré spoločnosti vlastníkov bytov ich inštaláciu odmietli. Rozpočítavanie nákladov na teplo preto realizujú alternatívnym, jednoduchším a úspornejším spôsobom podľa podlahovej plochy, čo zákon č. 657/2004 Z. z. výslovne umožňuje podľa § 18 ods. 4 písm. a) bodu 3.

Koncový odberateľ, ktorý rozpočítava množstvo dodaného tepla konečnému spotrebiteľovi a fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá vykonáva činnosť podľa § 1 ods. 3 písm. c), sú povinní

a) zabezpečiť u konečného spotrebiteľa na náklady vlastníka budov

4. *alternatívny nákladovo efektívny spôsob merania spotreby tepla, ak obstaranie určených meradiel podľa prvého bodu alebo pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov podľa druhého bodu nie je nákladovo efektívne,*

4. Vyhláška MH SR č. 630/2005 Z. z.

(účinnosť od 1. 1. 2006)

Vyhláška č. 630/2005 Z. z. predstavuje prvý vykonávací predpis Ministerstva hospodárstva SR, ktorý explicitne upravil rozpočítavanie množstva dodaného tepla na vykurovanie podľa PRVN alebo určených meradiel tepla.

4.1 Znenie účinné od 1. 1. 2006

Podľa § 5 ods. 2 pre bytové domy bez inštalácie PRVN, ak sú v objekte rozpočítavania aj byty alebo nebytové priestory s individuálnym vykurovaním, náklady na dodané teplo na vykurovanie sa rozdelia na základnú zložku a spotrebnú zložku, pričom **základná zložka tvorí 10 % a spotrebná zložka 90 % z celkových nákladov**. Obidve zložky sa rozpočítavajú konečným spotrebiteľom v pomere veľkosti podlahovej plochy bytu, nebytových priestorov a spoluvlastníckeho podielu na spoločných priestoroch konečného spotrebiteľa k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov, nebytových priestorov a spoločných priestorov v objekte rozpočítavania, pričom základná zložka sa rozpočíta aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov, ktorí majú individuálne vykurovanie a nemajú priamo uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom.

Podľa § 7 ods. 3 sa základná zložka rozpočítavala aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov s individuálnym vykurovaním bez priamej zmluvy s dodávateľom tepla, pričom podlahová plocha sa násobila koeficientmi:

- 0,25 – nadstavby a podkrovné byty,
- 0,30 – byty na najvyššom podlaží alebo nad nevykurovanými priestormi,

- 0,50 – ostatné byty a nebytové priestory.

Poznámka: Výšku platieb zálohovej zložky pri odpojených bytoch a nebytových priestoroch ovplyvňovala predovšetkým výška spotrebnej zložky určenej podľa PRVN. Vlastníci si ju často zvyšovali v dobrej viere, že vyššia spotrebná zložka bude pre nich výhodnejšia. Z tohto dôvodu zostávali celkové platby za odpojené byty a nebytové priestory relatívne nízke.

4.2 Znenie účinné od 15. 9. 2009 do 31. 12. 2016

(novela vyhláškou č. 358/2009 Z. z.)

Podľa § 7 ods. 3. Koeficienty pre individuálne vykurované byty boli zmenené nasledovne:

- 0,0 – byty bez prechodu rozvodov centrálného vykurovania alebo v nadstavbách a na najvyšších podlažiach,
- 0,25 – ostatné byty a nebytové priestory s individuálnym vykurovaním.

5. Vyhláška MH SR č. 240/2016 Z. z.

(účinnosť od 1. 1. 2017)

Podľa § 5 ods. 2 pre bytové domy bez inštalácie PRVN ak sú v objekte rozpočítavania aj byty alebo nebytové priestory s individuálnym vykurovaním, cez ktoré prechádzajú spoločné rozvody vykurovacej sústavy centrálného zásobovania teplom, náklady za dodané teplo na vykurovanie sa rozdelia na základnú zložku a spotrebnú zložku, pričom **základná zložka tvorí 30 % a spotrebná zložka 70 % z celkových nákladov**. Obidve zložky sa rozpočítavajú konečným spotrebiteľom v pomere podlahovej plochy bytu, nebytových priestorov a spoluvlastníckeho podielu na spoločných priestoroch konečného spotrebiteľa k celkovej podlahovej ploche všetkých bytov, nebytových priestorov a spoločných priestorov v objekte rozpočítavania, pričom základná zložka nákladov sa rozpočítava aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov s individuálnym vykurovaním okrem prípadov, keď byt alebo nebytový priestor s individuálnym vykurovaním má polohu podľa § 7 ods. 3 písm. a).

Vyhláška č. 240/2016 Z. z. zachovala systém rozpočítavania základnej zložky aj pre byty s individuálnym vykurovaním.

Podľa § 7 ods. 3 sa uplatňovali koeficienty pre byty a nebytové priestory:

- 0,0 – pri bytoch v nadstavbách, na prízemí, najvyšších podlažiach alebo bez prechodu spoločných rozvodov,
- 0,50 – pri ostatných bytoch a nebytových priestoroch s individuálnym vykurovaním.

6. Vyhláška MH SR č. 503/2022 Z. z.

(účinnosť od 1. 1. 2023)

Vyhláška č. 503/2022 Z. z. zásadne preformulovala právny režim tým, že výslovne zaviedla zvýšenie základnej zložky pri rozpočítavaní tepla pre **byty a nebytové priestory odpojené od vykurovacej sústavy**. Ustanovenie § 5 ods. 2 ostalo nezmenené.

Podľa § 8 ods. 4 sa uplatňujú koeficienty pre byty a nebytové priestory:

- 0,2 – nadstavby a podkrovné priestory,
- 0,5 – prízemie, najvyššie podlažia, priestory nad nevykurovanými miestnosťami alebo bez rozvodov,

- 1,0 – ostatné byty a nebytové priestory.

Poznámka:

Jedným z deklarovovaných dôvodov prijatia tejto úpravy boli výrazné rozdiely v platbách za vykurovanie, najmä vysoké nedoplatky spôsobené vysokým podielom spotrebnej zložky, ktorého výšku si vlastníci mohli schvaľovať, ako aj veľkým rozptylom hodnôt vyplývajúcim z nepresnosti PRVN. Vyhláška tento stav riešila direktívnym znížením spotrebnej zložky, pričom vlastníci už nemohli schvaľovať jej podiel v ľubovoľnej výške, a zároveň zavedením limitu vo forme 2,5-násobku najvyššej možnej platby v porovnaní s najnižšou platbou za teplo.

V dôsledku tejto úpravy sa podiel základnej zložky v praxi zvýšil až na 80 – 90 %. Stačilo pritom, aby bol aspoň jeden investičný, dlhodobo neobývaný byt s uzatvorenými termostatickými hlavicami, ktorý dosahoval najnižšiu platbu podľa spotrebnej zložky. **Schvaľovanie pomeru základnej a spotrebnej zložky sa tak stalo fakticky neúčelným, keďže do systému pribudol nový parameter rozpočítavania nákladov – položka „do výpočtu“.**

Novelou č. 337/2024 Z. z. bol následne násobok najvyššej platby mierne zvýšený na hodnotu **2,85**. Prijatím vyhlášky zároveň vznikol problém pre odpojené byty a nebytové priestory, keď v niektorých prípadoch výška platby za základnú zložku prevyšila ich celkové náklady na vykurovanie.

Vyhláška nahradila pôvodné ustanovenie § 7 novým ustanovením § 8. Ustanovenie § 7 po novom znelo:

Rozpočítavanie nákladov na teplo pre bytovú odovzdávaciu stanicu tepla

(5) Základná zložka sa podľa odseku 4 rozpočítava aj medzi byty a nebytové priestory v nadstavbách a vstavbách do podkrovia s individuálnou prípravou tepla, pričom sa pre podlahovú plochu uplatní koeficient 0,2.

(6) Základná zložka podľa odseku 4 sa rozpočítava aj medzi byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania.

Poznámka: Vyhláška reagovala na inštaláciu bytových odovzdávacích staníc tepla (ďalej len „BOST“) v novopostavených bytových domoch. V týchto staniaciach sa na meranie tepla už používajú určené meradlá namiesto pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov. Výhodou tohto riešenia v porovnaní s klasickým vykurovacím systémom je možnosť priamej kontroly spotrebovaného množstva tepla prostredníctvom merača. Naopak, nevýhodami sú vysoká teplota teplonosnej látky vo vratnom potrubí z bytov do zdroja tepla aj mimo vykurovacieho obdobia, spôsobená prípravou teplej vody, ako aj vyššie investičné náklady (Zdroj: tzbportal.sk)

7. Vyhláška MH SR č. 337/2024 Z. z.

(účinnosť od 15. 12. 2024)

Zmena § 7 ods. (5) Rozpočítavanie nákladov na teplo pre bytovú odovzdávaciu stanicu tepla

Základná zložka podľa odseku 4 sa rozpočítava aj medzi byty a nebytové priestory, ktoré sú odpojené od vykurovacej sústavy v objekte rozpočítavania, ak vlastníci bytov a nebytových priestorov nerozhodnú o úprave koeficientov podľa [prílohy č. 3](#). Upravená výška koeficientov nemôže prekročiť hodnoty uvedené v [prílohe č. 3](#).

Vyhláška č. 337/2024 Z. z. zachovala systém koeficientov zavedený vyhláškou č. 503/2022 Z. z., pričom doplnila možnosť, aby vlastníci bytov a nebytových priestorov rozhodli o úprave koeficientov, avšak len do maximálnych hodnôt ustanovených v prílohe č. 3.

Tým sa právna úprava rozpočítavania základnej zložky naďalej viaže na existenciu PRVN alebo určených meradiel, aj v prípadoch individuálneho vykurovania alebo úplného odpojenia od vykurovacej sústavy.

Nesystémové ponechanie rozhodovania o zmene koeficientu až na hodnotu 0 na vlastníkov bytov bez odbornej spôsobilosti v oblasti energetiky viedlo k svojvoľným rozhodnutiam a k narušeniu medziľudských vzťahov medzi vlastníkmi. Z tohto dôvodu je nevyhnutné zabezpečiť objektivitu prostredníctvom energetického certifikátu, ktorého súčasťou je aj výpočet množstva tepla odovzdávaného z bytov s individuálnym vykurovaním a určenie percentuálneho prínosu k celkovej energetickej bilancii bytového domu. Energetická certifikácia je pritom podľa zákona povinná pre budovy alebo ich samostatné časti, ktoré sa predávajú alebo prenajímajú novému užívateľovi, ako aj pre budovy s celkovou podlahovou plochou presahujúcou 250 m². Združenie pre lepšiu správu bytových domov zároveň upozornilo, že značná časť bytových domov na Slovensku v súčasnosti energetický certifikát vôbec nemá

Novela zároveň nemenila ustanovenie § 5 ods. 2, čím neumožnila vlastníkom bytov a nebytových priestorov s individuálnym vykurovaním v bytových domoch, v ktorých nie sú inštalované pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov a kde je základná zložka fixne stanovená na úrovni 30 % (čo zodpovedá koeficientu 0,30), rozhodovať o úprave koeficientu výšky základnej zložky. Takáto možnosť pritom existuje podľa § 7 ods. 5 v prípade bytovej odovzdávacej stanice tepla a podľa § 8 ods. 5 v bytových domoch s inštalovanými pomerovými rozdeľovačmi vykurovacích nákladov. Ustanovenie § 5 ods. 2 je preto zjavne diskriminačné voči tejto skupine vlastníkov.

8. Záverečné zhrnutie

Vývoj vyhlášok Ministerstva hospodárstva SR od roku 2005 po súčasnosť preukazuje postupné zvyšovanie rozpočítavania základnej zložky nákladov na teplo aj na byty a nebytové priestory, ktoré teplo z centrálnej vykurovacej sústavy fakticky neodoberajú.

Zároveň sa celý systém dlhodobo opiera o pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov, ktoré:

- nie sú určenými meradlami podľa zákona o metrológii,
- nemerajú teplo v zákonných jednotkách energie,
- napriek tomu tvoria základ pre finančné rozdeľovanie nákladov na teplo.

Tento stav pretrváva od predlegislatívneho obdobia až po súčasnú právnu úpravu.

Pre úplnosť je potrebné uviesť, že Ministerstvo hospodárstva SR nereagovalo na náš návrh vyhlásiť verejnú súťaž na výrobu určeného meradla tepla, ani na iniciatívu nadviazať spoluprácu s Čínou, kde sa vyrábajú ultrazvukové merače tepla za cenu porovnateľnú s pomerovými rozdeľovačmi vykurovacích nákladov. V minulosti pritom spoločnosť Tadeas v Tvrdošíne vyrábala kalorimetrické merače tepla KMT1, ktoré by po technickej úprave bolo možné certifikovať ako určené meradlo tepla. Prechod na meranie tepla určenými meradlami by odstránil problémy spojené s PRVN a, ako potvrdzujú skúsenosti z praxe, by viedol k zvýšeniu podielu spotrebnej zložky, čo je základným predpokladom zákonného a spravodlivého rozúčtovania nákladov na teplo.

Právne zhodnotenie právnej úpravy rozpočítavania nákladov na teplo (z pohľadu ústavnosti, zásady zákonnosti a rozporu so zákonom o metrológii)

1. Rozpor so zásadou zákonnosti podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy SR

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky:

„Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“

Vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR (č. 630/2005 Z. z., č. 240/2016 Z. z., č. 503/2022 Z. z. a č. 337/2024 Z. z.) však **prekračujú zákonné splnomocnenie**, keď:

- **ustanovujú povinnosť finančného plnenia** (úhradu základnej zložky nákladov na teplo) aj osobám, ktoré:
 - teplo fakticky neodoberajú,
 - sú odpojené od vykurovacej sústavy,
 - alebo majú individuálne vykurovanie,
- a to **bez výslovného zákonného základu**, ktorý by takúto povinnosť jednoznačne ustanovil.

Zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike **nezakladá povinnosť znášať náklady na teplo osobám, ktoré teplo neodoberali**, ani neobsahuje splnomocnenie, na základe ktorého by vykonávací predpis mohol zaviesť **paušalizované finančné bremená** založené výlučne na podlahovej ploche alebo koeficientoch.

Vyhlášky tak **nevykonávajú zákon**, ale ho **normotvorne nahrádzajú**, čím dochádza k porušeniu zásady zákonnosti.

2. Rozpor s čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR (ukladanie povinností)

Podľa čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy SR:

„Povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd.“

Napadnuté vyhlášky ukladajú vlastníkom bytov a nebytových priestorov **majetkovú povinnosť** (úhradu základnej zložky nákladov na teplo), ktorá má:

- **finančný charakter**,
- **opakujúci sa charakter**,
- **donucovací charakter** (vymáhateľnosť).

Takáto povinnosť však:

- **nie je ustanovená zákonom**,
- nie je presne a určito formulovaná v zákone,
- a jej rozsah je určovaný **podzákonným právnym predpisom**.

Ide preto o **ústavne neprípustné ukladanie majetkových povinností vyhláškou**, čo je v rozpore s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu SR.

3. Rozpor so zákonom o metrológii – používanie necertifikovaných „meradiel“

Zákon č. 157/2018 Z. z. o metrológii (resp. predchádzajúca právna úprava) jednoznačne rozlišuje medzi:

- **určenými meradlami**, ktoré:
 - merajú fyzikálnu veličinu,
 - majú zákonnú jednotku (kWh, GJ),

o podliehajú overeniu a štátnej metrologickej kontrole, a inými technickými zariadeniami, ktoré **nie sú meradlami**.

Pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov:

- **nemerajú množstvo tepla,**
- **nevyjadujú spotrebu v jednotkách energie,**
- **nepodliehajú zákonnému overeniu ako meradlá,**
- poskytujú len **relatívne, pomocné, pomerové údaje.**

Napriek tomu vyhlášky MH SR:

- používajú údaje z PRVN ako **základ pre finančné rozdeľovanie nákladov,**
- vytvárajú právnu fikciu „spotreby tepla“ bez merania tepla,
- spájajú tieto údaje s povinnosťou úhrady.

Ide o **zásadný rozpor so zákonom o metrologii**, pretože:

- finančné plnenie je viazané na údaje zo zariadení, ktoré **nie sú zákonom uznanými meradlami,**
- štát tým legitimizuje rozhodovanie o majetkových právach na základe **nemerateľných a neoveriteľných údajov.**

4. Zdravotné aspekty používania pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov (PRVN) a meradiel spotreby s funkciou diaľkového odpočtu

V súvislosti s používaním pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov (PRVN) a meradiel spotreby vybavených rádiovým modulom na diaľkový odpočet údajov boli zo strany časti odbornej a občianskej verejnosti, najmä neziskovej organizácie **Elektrosmog a zdravie**, opakovane vznesené podnety poukazujúce na možné zdravotné a bezpečnostné aspekty tohto spôsobu merania a zberu údajov.

Združenie upozorňuje, že PRVN nie sú určenými meradlami podľa právnych predpisov v oblasti metrologie a nemerajú spotrebu tepla v zákonných jednotkách energie, čo podľa jeho názoru vyvoláva otázky nielen z hľadiska presnosti a transparentnosti rozpočítavania nákladov, ale aj z hľadiska dôsledkov povinného zavádzania technických riešení spojených s diaľkovým prenosom dát.

Podľa stanovísk združenia môže používanie rádiových modulov na diaľkový odpočet viesť k **zvýšeniu celkovej úrovne elektromagnetického poľa v obytnom prostredí** v dôsledku pravidelného alebo kontinuálneho vysielania dát. Zároveň poukazuje na možné zdravotné dopady spojené s dlhodobým vystavením obyvateľov **rádiofrekvenčnému elektromagnetickému žiareniu**, ktoré emitujú meradlá spotreby s rádiovým dátovým zberom, vrátane PRVN.

V tejto súvislosti združenie **Elektrosmog a zdravie** adresovalo svoje požiadavky Ministerstvu hospodárstva SR, Úradu pre normalizáciu, metrologiu a skúšobníctvo SR a Ministerstvu zdravotníctva SR. Požiadavky smerovali najmä k:

- vytvoreniu jasného a jednotného regulačného rámca pre meradlá spotreby plynu, elektriny, tepla, teplej vody a studenej vody, ako aj pre pomerové rozdeľovače vykurovacích nákladov, najmä s ohľadom na presné vymedzenie ich funkcie, spôsobu merania a overovania,
- zvážení **preferencie používania určených meradiel tepla**, najmä prietokových meradiel inštalovaných priamo do vykurovacieho systému, ako alternatívy k PRVN,

- zabezpečeniu **verejnej a nezávislej analýzy zdravotných dopadov rádiových frekvenčného elektromagnetického žiarenia**, ktoré emitujú meradlá spotreby s funkciou diaľkového odpočtu, ako aj ich bezpečnostnej analýzy; do vypracovania týchto analýz združenie navrhovalo uplatnenie **princípu predbežnej opatrnosti**,
- posúdeniu **nákladovej efektívnosti povinného zavádzania diaľkového odpočtu** v zmysle článku 9c ods. 2 Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/27/EÚ o energetickej efektívnosti, ktorý umožňuje výnimku z povinnosti vybaviť existujúce meradlá funkciou diaľkového odpočtu v prípadoch, keď členský štát preukáže jeho neefektívnosť.

Na podporu týchto požiadaviek združenie iniciovalo aj verejnú petíciu, ktorej cieľom je otvorenie odbornej diskusie o technických, zdravotných a ekonomických aspektoch používania PRVN a meradiel spotreby s rádiovým dátovým zberom. <https://www.elektrosmogazdravie.sk/peticia-nove-pravidla-pre-meradla-spotreby-a-prvn/>

5. Porušenie princípu právnej istoty a predvídateľnosti práva

Dlhodobý vývoj vyhlášok preukazuje:

- **opakované a zásadné zmeny koeficientov**,
- meniace sa podmienky pre byty s individuálnym vykurovaním,
- rozširovanie povinností na čoraz širší okruh vlastníkov.

Vlastníci bytov a nebytových priestorov:

- **nemohli predvídať**, aké finančné povinnosti im vzniknú,
- **nemajú možnosť ovplyvniť vstupné údaje**, ktoré sa používajú na rozpočítanie,
- sú vystavení **retroaktívne pôsobiacim ekonomickým dôsledkom**.

Takýto stav je v rozpore s princípom právnej istoty ako základnou súčasťou princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

6. Absencia vecnej proporcionality a príčinnej súvislosti

Vyhlášky vychádzajú z predpokladu, že:

- samotná existencia bytu v objekte,
- alebo jeho poloha,
- zakladá povinnosť znášať náklady na teplo bez ohľadu na:
- reálny odber tepla,
- technický stav,
- skutočné tepelné toky.

Chýba **preukázaná príčinná súvislosť** medzi:

- povinnosťou platiť základnú zložku,
- a reálnym užitím dodaného tepla.

Takto konštruovaná povinnosť má **charakter skrytej dane alebo poplatku**, ktorý však:

- nie je ustanovený zákonom,
- nie je viazaný na plnenie,
- nemá zákonný základ.

7. Záver – dôvody na zásah Prezidenta Slovenskej republiky

Z vyššie uvedených dôvodov existuje **dôvodné podozrenie**, že vyhlášky Ministerstva hospodárstva SR:

- sú **v rozpore s Ústavou SR**, najmä s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 13 ods. 1,
- sú **v rozpore so zákonom o metrológii**,
- prekračujú zákonné splnomocnenie podľa zákona o tepelnej energetike,
- ukladajú majetkové povinnosti bez zákonného základu,
- legitimizujú finančné rozhodovanie na základe údajov z necertifikovaných zariadení.

Tieto skutočnosti zakladajú **dôvod na podanie návrhu na preskúmanie zákonnosti všeobecne záväzných právnych predpisov** resp. na podanie návrhu na Ústavný súd Slovenskej republiky.

NÁVRH PETITU

(pre návrh Prezidenta Slovenskej republiky na začatie konania pred Ústavným súdom SR)

Navrhujeme, aby Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol takto:

1. **Určuje**, že ustanovenia
§ 5. ods. 2, § 7 ods. 5, § 8 ods. 4 a 5 Vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 503/2022 Z. z.,
 ktorou sa upravuje teplota teplej vody na odbornom mieste a pravidlá rozpočítavania nákladov na množstvo tepla dodaného v teplej vode, nákladov na množstvo dodaného tepla na vykurovanie, nákladov na množstvo dodaného tepla alebo množstva tepla vyrobeného v decentralizovanom zdroji tepla a ekonomicky oprávnených nákladov na teplo vyrobené v decentralizovanom zdroji tepla, **nie sú v súlade s ústavou a zákonom**, konkrétne s:
 - čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky,
 - čl. 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky,
 - zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike,
 - zákonom č. 157/2018 Z. z. o metrológii (resp. predchádzajúce právne predpisy).
2. **Konštatuje**, že napadnuté ustanovenia:
 - ukladajú vlastníkom bytov a nebytových priestorov finančné povinnosti (úhradu základnej zložky nákladov na teplo) **aj v prípadoch, keď teplo fakticky neodoberajú alebo majú individuálne vykurovanie**,
 - vychádzajú z údajov z **necertifikovaných pomerových rozdeľovačov vykurovacích nákladov (PRVN)**, ktoré **nie sú určenými meradlami podľa zákona o metrológii a nemenia teplo v zákonných jednotkách energie**,
 - **prekračujú zákonné splnomocnenie ministerstva hospodárstva** a predstavujú **podzákonnú normotvorbu** namiesto vykonávania zákona,
 - porušujú **zásadu zákonnosti, princíp právnej istoty a predvídateľnosti práva**,
 - **nemajú primeranú príčinnú súvislosť** medzi povinnosťou platiť a skutočným odberom tepla, čím vzniká retroaktívne finančné bremeno pre vlastníkov,

čo zakladá dôvodné podozrenie z neústavnosti a nezákonnosti vyhlášky.

3. **Zrušuje** ustanovenia § 5. ods. 2, § 7 ods. 5 a § 8 ods. 4 a 5 vyhlášky č. 503/2022 Z. z., ktoré ukladajú finančné povinnosti vlastníkom bytov a nebytových priestorov odpojených od centrálnej vykurovacej sústavy alebo s individuálnym vykurovaním, dňom vyhlásenia nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v Zbierke zákonov SR.
4. **Ukladá Ministerstvu hospodárstva SR**, aby pri príprave nových vykonávacích predpisov zabezpečilo, že:
 - finančné povinnosti vlastníkov budú ukladané **výlučne na základe zákona**,
 - budú rešpektované **ústavou garantované práva vlastníkov**,
 - údaje z PRVN sa použijú len v súlade so zákonom o metrologii, alebo sa prejde na **určené meradlá tepla**,
 - legislatíva bude **primeraná, proporcionálna a odôvodnená preukázaným verejným záujmom**,
 - nebude dochádzať k retroaktívnemu účinku finančných povinností pre vlastníkov bytov a nebytových priestorov.
5. **Vyslovuje**, že do prijatia novej právnej úpravy sa pri výklade vyhlášky č. 503/2022 Z. z. **musí uplatňovať ústavne konformný výklad**, podľa ktorého:
 - vlastníci bytov a nebytových priestorov **nesmú byť nútení k plateniu základnej zložky nákladov na teplo, ktoré fakticky neodoberajú**,
 - podzákonné normy **nesmú nahrádzať zákon** ani ukladať majetkové povinnosti bez zákonného základu,
 - údaje z necertifikovaných zariadení (PRVN) **nemôžu byť používané ako podklad pre finančné plnenie**.
6. **Konštatuje**, že návrh Prezidenta Slovenskej republiky je zosúladený s podaniami:
 - **Skupiny poslancov NR SR, sp. zn. 3320/2025**, zo dňa 16. 12. 2025,
 - **Okresného súdu Rimavská Sobota, sp. zn. 3139/2025**, zo dňa 27. 11. 2025,

a dopĺňa **prvotné príčiny prijatia vyhlášky**, ktoré tieto podania neriešia, najmä súvislosť s novelou zákona č. 657/2004 Z. z. z roku 2014, ktorá zaviedla zákaz individuálneho vykurovania pre konečných spotrebiteľov.

S úctou

František Bednár
predseda APOZE

Príloha: Stanovisko amicus curiae - zaslané Ústavnému súdu dňa 1. 12. 2025, vrátane uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 7/2011 zo dňa 31. 11. 2011

Asociácia na podporu obnoviteľných zdrojov energie

Nám. Sv. Egídia 102/10,
058 01 Poprad
IČO: 42 405 971
Tel: +421 903 142771
e-mail: asociacia@obnovitelnezdroje.eu
web: <https://obnovitelnezdroje.eu>

Ústavný súd Slovenskej republiky
Hlavná 110
042 65 Košice
podatelna@ustavnysud.sk

Elektronicky podpísané

Poprad 1. 12. 2025

VEC: Stanovisko *amicus curiae* (stanovisko odborného charakteru)

k návrhu senátu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. **9Csp/6/2025** na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa čl. 125 ods. 1 písm. b), čl. 125 ods. 2 a čl. 130 ods. 1 písm. d) Ústavy Slovenskej republiky

I. Úvodné vyhlásenie

Asociácia na podporu obnoviteľných zdrojov energie (APOZE) ako občianske združenie, ktorého predmetom činnosti je aj ochrana spotrebiteľov v energetike, si dovoľuje vo **verejnom záujme** predložiť Ústavnému súdu SR toto **stanovisko amicus curiae**.

Uvedomujeme si, že právny poriadok SR nepozná procesný inštitút „tretej strany“ v konaniach pred Ústavným súdom, tak ako je tomu v konaní pred Európskym súdom pre ľudské práva, alebo v civilnom či správnom konaní, avšak v praxi súd pripúšťa **odborné stanoviská tretích subjektov**, najmä ak osvetľujú širšie právne, spoločenské a ekonomické súvislosti, ktoré účastníci konania nemusia pokryť.

Žiadame preto Ústavný súd SR, aby toto stanovisko vzal na vedomie a **postúpil ho príslušnému senátu**, ktorý bude rozhodovať o návrhu Okresného súdu Rimavská Sobota.

II. Stanovisko odborného charakteru

1. Kontext konania vedeného pod sp. zn. 9Csp/6/2025

Predmetom pôvodného konania je žaloba o určenie, že **vyúčtovanie tepla bez objednávky** je nevyžiadaným plnením. Ide o významnú systémovú otázku s dopadom na desaťtisíce vlastníkov bytov, najmä tých, ktorí si ešte pred rokom 2014 zriadili individuálne vykurovanie.

K argumentácii žalobcu predkladáme doplnenie podstatných súvislostí z judikatúry Najvyššieho súdu SR a stanoviska generálneho prokurátúra.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 M Cdo 7/2011 (Príloha č. 2)

a) Kľúčová právna veta

Najvyšší súd SR potvrdil záver generálneho prokurátora, že:

Konečným spotrebiteľom je len ten, kto odoberá teplo alebo teplú úžitkovú vodu výlučne na vlastnú spotrebu.

Zároveň však súd zdôraznil, že:

Osoba s individuálnym vykurovaním a bez zmluvy s dodávateľom tepla nie je konečným spotrebiteľom tepla v byte.

Môže ním byť len vo vzťahu k teplu spotrebovanému v spoločných priestoroch.

Toto je zásadné pre posúdenie zákonnosti rozpočítavania tepla voči takýmto osobám.

b) Záver generálneho prokurátora v mimoriadnom dovolaní

Generálny prokurátor uviedol:

- **Základná zložka nákladov sa môže rozpočítavať len medzi konečných spotrebiteľov.**
- Osoby s individuálnym vykurovaním **nie sú** konečnými spotrebiteľmi pre teplo dodané do bytov.
- Sú konečnými spotrebiteľmi **iba** vo vzťahu k teplu dodanému do spoločných priestorov.

Najvyšší súd SR tieto závery akceptoval.

c) Logický a zákonný dôsledok

Z uvedeného vyplýva:

- osoba s individuálnym vykurovaním **nie je konečným spotrebiteľom** tepla pre svoj byt,
- nemôže byť preto zahrnutá do základnej zložky nákladov podľa zákona č. 657/2004 Z. z.,
- nemá zmluvný vzťah s dodávateľom centrálného tepla,
- žiadne teplo do bytu jej nie je dodávané ani merané.

Judikatúra je v tejto otázke jednoznačná.

d) Systémový nesúlad právnych predpisov

Súčasná právna úprava vykazuje rozpor medzi:

- **zákonom č. 657/2004 Z. z.** – presné definície odberateľa a konečného spotrebiteľa, viazané na skutočný odber tepla,
- **vyhláškou MHSR/ÚRSO č. 503/2022 Z. z.** – ktorá v niektorých ustanoveniach nerozlišuje medzi
 - odberateľmi,
 - konečnými spotrebiteľmi,
 - osobami s individuálnym vykurovaním.

Následkom je, že vyhláška **ukladá povinnosti subjektom, ktoré podľa zákona nie sú konečnými spotrebiteľmi.**

e) Súvislosť s postupom Generálnej prokuratúry SR

APOZE podala 9. 9. 2024 podnet generálnemu prokurátorovi na začatie konania podľa čl. 125 Ústavy.

Podnet bol odmietnutý, hoci:

- existuje zjavný nesúlad právnych predpisov,
- ide o opatrenia so zásadným dopadom na vlastníkov bytov,
- generálny prokurátor v minulosti v **identickej právnej otázke už konal**,
- Najvyšší súd SR potvrdil správnosť jeho právneho záveru.

Za týchto okolností je na mieste otázka, či nedošlo k zlyhaniu výkonu zákonného dohľadu.

f) Záver pre aplikačnú prax

Osoba s individuálnym vykurovaním môže byť konečným spotrebiteľom **len vo vzťahu k spoločným priestorom**, nie vo vzťahu k teplu dodávanému do bytu.

Z toho vyplýva:

- **nesmie byť zahrnutá do základnej zložky nákladov na teplo dodávané do bytov**,
- musí platiť len za teplo v spoločných priestoroch.

Tento záver je v súlade:

- so zákonom č. 657/2004 Z. z.,
- s judikatúrou Najvyššieho súdu SR,
- s argumentáciou generálneho prokurátora.

III. Doplnujúce ústavnoprávne súvislosti

V Prílohe č. 1 prikladáme **Právne odôvodnenie a analýzu súladu zákona č. 100/2014 Z. z. o tepelnej energetike s Ústavou SR**, v ktorej poukazujeme najmä na:

- retroaktívny zásah vyhlášky č. 503/2022 Z. z. do práv vlastníkov bytov s individuálnym vykurovaním,
- neprípustné rozšírenie povinností mimo rámca zákona,
- zásah do vlastníckeho práva a zmluvnej autonómie,
- preferenciu obchodných záujmov dominantných dodávateľov tepla.

IV. K rozhodovacej praxi Ústavného súdu SR

Uznesenia:

- **PL. ÚS 7/2023-14** (14. 6. 2023),
- **III. ÚS 81/2025-31** (6. 2. 2025),
- **IV. ÚS 181/2025-42** (22. 4. 2025),

potvrďujú, že Ústavný súd opakovane odmieta podania smerujúce proti vyhláske č. 503/2022 Z. z., najmä pre nedostatok právomoci navrhovateľov.

Podľa nášho názoru to vedie k tomu, že súd **de facto umožňuje pokračovanie právne vadnej praxe**, ktorá v skutočnosti odporuje:

- zákonu č. 657/2004 Z. z.,
- judikatúre NS SR,
- princípom právneho štátu.

V. Záverečný návrh APOZE

Na základe všetkých uvedených skutočností si dovoľujeme požiadať Ústavný súd SR, aby:

1. **prijal toto stanovisko amicus curiae,**
2. **založil ho do spisu,**
3. **postúpil ho senátu,** ktorý bude rozhodovať o návrhu senátu Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 9Csp/6/2025,
4. pri rozhodovaní prihliadol na argumenty uvedené v tomto stanovisku a jeho prílohách.

S úctou,

František Bednár
predseda APOZE

Prílohy:

1. Právne odôvodnenie a analýza súladu zákona č. 100/2014 Z. z. o tepelnej energetike s Ústavou SR
2. Uznesenie NS SR sp. zn. 2 M Cdo 7/2011

Na vedomie:

- Úrad vlády Slovenskej republiky
- Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky

Právne odôvodnenie a analýza súladu zákona č. 100/2014 Z. z. s Ústavou Slovenskej republiky, pre právne podanie, sťažnosť, žalobu alebo podnet na Ústavný súd SR.

Novela zákona o tepelnej energetike z roku 2014 a jej zásah do vlastníckych a spotrebiteľských práv občanov

(Právne odôvodnenie a analýza súladu s Ústavou SR)

Východiská problému

V rozpore so zásadami ukončenia direktívneho riadenia po roku 1989 vláda Roberta Fica od roku 2014 uzákonila vynútenú závislosť vlastníkov bytov od centrálného dodávateľa tepla, čím zasiahla do ich ústavou garantovaných práv.

Novela zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike prijatá v roku 2014 zásadne obmedzila možnosť vlastníkov slobodne rozhodovať o spôsobe vykurovania a prípravy teplej vody.

I. Úvod

Zákonom č. 100/2014 Z. z. prijala Národná rada Slovenskej republiky novelu zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike, ktorou bolo v § 20 ods. 1 vypustené zákonné oprávnenie *konečného spotrebiteľa* – vlastníka bytu alebo nebytového priestoru – ukončiť odber tepla z centrálného zdroja. Nové znenie § 20 ods. 1 umožňuje ukončiť odber tepla výlučne „odberateľovi“ (správcovi, spoločenstvu), čím došlo k popretiu individuálnych práv vlastníkov.

Táto právna úprava predstavuje zásah do **ústavne garantovaného vlastníckeho práva, slobody podnikania, práva na ochranu spotrebiteľa**, ako aj do **zásady proporcionality a zákazu svojvoľnosti** podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR.

II. Právny stav pred novelou (2005 – 2014)

Pôvodné znenie § 20 ods. 1 zákona č. 657/2004 Z. z.:

„Odberateľ a konečný spotrebiteľ môžu skončiť odber tepla
a) na základe zákona,
b) dohodou.“

Toto ustanovenie priznávalo vlastníkom bytov postavenie **samostatného subjektu**, ktorý môže rozhodnúť o ukončení odberu tepla. Zákon výslovne chápal vlastníka ako **konečného spotrebiteľa** (§ 2 ods. 3).

Výkon práva ukončiť odber bol teda **individuálnym právom vlastníka** – subjektu, ktorý nesie ekonomické dôsledky spotreby.

III. Právna úprava po novele z roku 2014

Nové znenie § 20 ods. 1:

„Odberateľ môže skončiť odber tepla na základe zákona alebo dohodou.“

Týmto zásahom:

- bol odstránený pojem „konečný spotrebiteľ“,
 - bola **odobratá právomoc jednotlivého vlastníka** ukončiť odber,
 - vznikla **závislosť vlastníka** od rozhodnutia správcu alebo spoločenstva,
 - bola fakticky zavedená **viazanosť na centrálné zásobovanie teplom**, hoci ide o súkromnoprávny vzťah.
-

IV. Ústavnoprávne hodnotenie

1. Zásah do vlastníckeho práva (čl. 20 ods. 1 Ústavy SR)

Ústava garantuje vlastníkom právo:

- držať majetok,
- užívať majetok,
- nakladať s majetkom.

Zákaz ukončiť odber tepla predstavuje **zásah do dispozičného práva**, pretože vlastník:

- nemôže rozhodnúť o technickom spôsobe vykurovania svojho bytu,
- je nútený odoberať službu od konkrétneho dodávateľa,
- je vystavený dlhodobému ekonomickému zaťaženiu, ktoré nemôže ovplyvniť.

Ústavný súd SR v ustálenej judikatúre konštatuje, že **ak zásah obmedzuje podstatu vlastníckeho práva, ide o neústavný zásah** (napr. I. ÚS 474/2013).

Uvedená novela obmedzuje vlastníkov **mimo rámca legitímneho verejného záujmu**, pretože:

- nevykazuje racionálny vzťah k ochrane verejného zdravia ani bezpečnosti,
- nepriemerane zvýhodňuje teplárenské podniky,

- popiera autonómiu vlastníkov bez individuálneho posúdenia.

2. Zásah do slobody voľby spotrebiteľa (čl. 52 a násl. Ústavy a čl. 169 ZFEÚ)

Spotrebiteľ má mať právo:

- **slobodnej voľby dodávateľa,**
- prístupu k technicky možným alternatívam,
- ochrany pred monopolným postavením.

Novelou zákona štát:

- **zrušil konkurenciu medzi zdrojmi tepla,**
- zaviedol vynútený **odber** od jedného dodávateľa,
- vytvoril **neprimeranú ochranu ekonomických záujmov teplární.**

Ide o porušenie zásad smernice 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách a zásad hospodárskej súťaže podľa čl. 55 Ústavy SR.

3. Porušenie zásady proporcionality (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR)

Zásah do práv je ústavne prípustný len vtedy, ak je:

- **legitímny,**
- **vhodný,**
- **potrebný,**
- **primeraný.**

V danom prípade:

- cieľ (stabilita CZT) **nie je preukázaný,**
- opatrenie nie je **primerané**, keďže existujú menej invazívne alternatívy (technické podmienky pri odpájaní),
- zásah je **neprimerane široký**, týka sa všetkých vlastníkov bez ohľadu na technické podmienky domu,
- zásah je **trvalý a jednostranný**, bez kompenzácie.

Takéto opatrenie je v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu ČR aj SR o podmienkach zásahu do majetkových práv.

4. Zákaz svojvoľnosti a ochrana právnej istoty

Princíp právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR vyžaduje, aby zákonodarca:

- konal racionálne a predvídateľne,
- zachovával rovnováhu medzi verejným záujmom a právami jednotlivca.

Neodôvodnené vypustenie konečného spotrebiteľa z § 20 ods. 1 predstavuje legislatívnu zmenu bez primeraného zdôvodnenia alebo preukázania verejného záujmu.

V. Dôsledky právnej úpravy

Novela z roku 2014 spôsobila:

- vynútenú závislosť vlastníkov od centrálného dodávateľa tepla,
- odňatie možnosti prechodu na individuálne zdroje tepla,
- zvýšenie ekonomického zaťaženia vlastníkov,
- obmedzenie súťaže na trhu s energiami,
- nesúlad s európskymi princípmi energetickej efektívnosti a trhu.
- Prijatie vyhlášky č. 503/2022 Z. z. o rozúčtovaní tepla a teplej vody bývalým ministrom hospodárstva Karlom Hirmanom predstavovalo pokračovanie direktívneho presadzovania obchodných záujmov výrobcov tepla. Súčasne znamenalo retroaktívne postihnutie konečných spotrebiteľov, ktorí si ešte pred rokom 2014 zriadili individuálny zdroj tepla a ktorí sú dnes povinní uhrádzať okrem vlastných nákladov aj náklady za teplo z centrálného zdroja – hoci si ho neobjednali, nebolo im dodané, nebolo merané a nemajú k nemu žiadny zmluvný vzťah.

Tento stav je dlhodobou **neudržateľnou** a v praxi generuje spory, porušuje práva vlastníkov a zvyšuje náklady domácností.

VI. Záver

Zákon č. 100/2014 Z. z., ktorým bol z § 20 ods. 1 vypustený konečný spotrebiteľ, predstavuje:

- neprímeraný a protiústavný zásah do vlastníckych práv,
- porušenie práv spotrebiteľa a hospodárskej súťaže,
- rozpor so zásadou proporcionality,
- svojvoľné obmedzenie individuálnych práv bez verejného záujmu.

Z vyššie uvedených dôvodov je možné uvažovať o:

- žalobe na správny súd,
- civilnej žalobe o neplatnosť zmluvného vzťahu alebo o určenie práv,
- sťažnosti na Ústavný súd SR pre rozpor zákona s Ústavou SR,
- podaní na Európsku komisiu pre porušenie práva EÚ v oblasti energetiky a ochrany spotrebiteľa.

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **N. B.**, bývajúceho v P., zastúpeného JUDr. J. S., advokátom v P., proti odporcovi s názvom **S.**, zastúpenému JUDr. K. M., advokátkou v P., **o zaplatenie 59,89 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Prievidza pod sp.zn. 17 C 50/2009, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 4. marca 2010 sp.zn. 4 Co 206/2009 a rozsudku Okresného súdu Prievidza z 27. apríla 2009 č.k. 17 C 50/2009-56 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prievidza z 2. júla 2009 č.k. 17 C 50/2009-62, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 4. marca 2010 sp.zn. 4 Co 206/2009 a rozsudok Okresného súdu Prievidza z 27. apríla 2009 č.k. 17 C 50/2009-56 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Prievidza z 2. júla 2009 č.k. 17 C 50/2009-62 a vec vracia Okresnému súdu Prievidza na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Prievidza rozsudkom z 27. apríla 2009 č.k. 17 C 50/2009-56 v spojení s opravným uznesením z 2. júla 2009 č.k. 17 C 50/2009-62 zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa domáhal voči odporcovi zaplatenia 59,89 € s úrokmi z omeškania vo výške 6 % ročne zo sumy 57,90 € od 1. januára 2009 do zaplatenia a zo sumy 1,989 € od 9. januára 2009. Navrhovateľ nárok odôvodnil tým, že v priebehu rokov 2006 až 2009 zaplatil odporcovi v súvislosti s tým, že je vlastníkom bytu v bytovom dome uplatnenú sumu ako vyúčtovanie za spotrebu teplej úžitkovej vody a zálohu za teplú úžitkovú vodu, a to napriek tomu, že si vo svojom byte so súhlasom ostatných účastníkov bytov vybudoval samostatný zdroj teplej úžitkovej vody a odpojil sa od spoločných rozvodov. Navrhovateľovi súd uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania vo výške 16,50 € do troch dní

od právoplatnosti rozsudku k rukám alebo na účet advokátky odporcu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že navrhovateľ vo svojom byte vykonal so súhlasom ostatných vlastníkov stavebnú úpravu, ktorá mala za následok, že sa odpojil od spoločného prívodu teplej úžitkovej vody, no vzhľadom na spoločné rozvody je v jeho byte naďalej technicky zabezpečená dodávka teplej úžitkovej vody zo spoločného zdroja. Preto súd prvého stupňa dospel k záveru, že je naďalej, a to aj napriek tomu, že vo svojom byte nemá namontovaný merač spotrebovanej teplej úžitkovej vody, povinný platiť odporcovi podľa § 9 vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetí č. 630/2005 Z.z. (ďalej len „vyhláška“) základnú zložku 10 % nákladov na prípravu teplej úžitkovej vody. Táto jeho povinnosť zodpovedá i ekonomickej podstate tohto vzťahu vlastníkov bytu tvoriacich spoločenstvo, v ktorom väčšina vlastníkov podľa rozhodnutia spoločenstva teplú vodu odoberá zo spoločného napojenia na rozvod tepla. Platenie základnej zložky zodpovedá vzťahu odberateľa tepla (ktorým je v tomto prípade spoločenstvo) a dodávateľa tepla. V tomto vzťahu je podstatným prvkom to, že spoločenstvo za teplo určené na prípravu teplej úžitkovej vody musí platiť bez ohľadu na to, koľko teplej vody je v bytovom dome skutočne spotrebované. I v prípade nulovej spotreby teplej vody v bytoch by spoločenstvo muselo platiť za teplo určené na prípravu teplej úžitkovej vody. Preto sa na úhrade nákladov na teplú úžitkovú vodu, prostredníctvom platenia 10 % základnej zložky musia zúčastňovať všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Toto verejnoprávne obmedzenie rozhodovania vlastníkov bytov, chráni na úkor vlastníkov bytov, ktorí teplú úžitkovú vodu zo spoločných rozvodov neodberajú (či už z dôvodu odpojenia alebo šetrenia), rozhodnutie väčšiny vlastníkov spočívajúce v odbere tepla od odberateľa, ktorý bytovému domu dodáva teplo na prípravu teplej úžitkovej vody. Zodpovedá to tomu, že spoločenstvo dodávateľovi neplatí za odobratú teplú vodu v jednotlivých bytoch, ale za teplo, ktoré je určené na prípravu teplej vody. Preto v prípade platieb navrhovateľa nešlo u odporcu o bezdôvodné obohatenie, keďže právnym dôvodom týchto platieb bolo správne rozúčtovanie nákladov na úhradu plnení spojených s užívaním bytu podľa ustanovení vyhlášky. Preto prvostupňový súd návrh navrhovateľa zamietol. Právne svoje rozhodnutie ďalej odôvodnil ustanovením § 7a ods. 3, § 7b ods. 2 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 4. marca 2010 sp.zn. 4 Co 206/2009 potvrdil rozsudok prvostupňového súdu v spojení s opravným uznesením z 2. júla 2009 č.k. 17 C 50/2009-62. Vyslovil, že odporcovi náhradu trov

odvolacieho konania nepriznáva. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvého stupňa v danej veci, osvojil si aj dôvody napadnutého rozhodnutia vo veci samej. Odvolací súd poukázal na správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa keď vychádzal zo zistenia, že navrhovateľ vo svojom byte vykonal so súhlasom ostatných vlastníkov bytov stavebnú úpravu, ktorá mala za následok, že sa odpojil od spoločného prívodu teplej úžitkovej vody. Vzhľadom však na spoločné rozvody je v byte navrhovateľa naďalej technicky zabezpečená dodávka teplej úžitkovej vody zo spoločného zdroja a preto je navrhovateľ povinný odporcovi v zmysle § 9 vyhlášky č. 630/2005 Z.z., ktorou sa ustanovuje teplota teplej úžitkovej vody na odbernom mieste, platiť základnú zložku 10 % nákladov na prípravu teplej úžitkovej vody. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že táto povinnosť navrhovateľa zodpovedá i ekonomickej podstate tohto vzťahu vlastníkov bytu tvoriacich spoločenstvo, v ktorom väčšina vlastníkov podľa rozhodnutia spoločenstva teplú vodu odoberá zo spoločného napojenia na rozvod tepla. Platenie základnej zložky zodpovedá vzťahu odberateľa tepla, ktorým je v tomto prípade spoločenstvo a dodávateľa tepla. Správne v tomto vzťahu súd prvého stupňa poukázal na to, že podstatným prvkom je tá skutočnosť, že spoločenstvo za teplo určené na prípravu teplej úžitkovej vody musí platiť bez ohľadu na to, koľko teplej vody je v bytovom dome skutočne spotrebované. I v prípade nulovej spotreby teplej vody, bytové spoločenstvo by muselo platiť za teplo určené na prípravu teplej úžitkovej vody a preto sa na úhrade nákladov za teplú úžitkovú vodu, prostredníctvom platenia základnej 10 % zložky musia zúčastňovať všetci vlastníci bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Preto aj odvolací súd v súlade s názorom súdu prvého stupňa má za to, že ide o verejnoprávne obmedzenie rozhodovania vlastníkov bytov, ktoré chráni na úkor vlastníkov bytov, ktorí teplú úžitkovú vodu zo spoločných rozvodov neodoberajú, rozhodnutie väčšiny vlastníkov spočívajúce v odbere tepla od odberateľa, ktorý bytovému domu dodáva teplo na prípravu teplej úžitkovej vody. Spoločenstvo vlastníkov bytov totiž dodávateľovi neplatí v jednotlivých bytoch za odobratú teplú vodu, ale za teplo, ktoré je určené na dodávku teplej vody. Námietky navrhovateľa uvádzané v odvolaní neboli preto dôvodné. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 244 ods. 1, § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu ako aj proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa, podal na podnet navrhovateľa generálny prokurátor Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie. Žiadal napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. **Generálny prokurátor uviedol, že základná zložka z celkových nákladov na prípravu**

teplej úžitkovej vody, ktorá tvorí 10 % celkových nákladov, sa rozpočítava len medzi konečných spotrebiteľov. Konečným spotrebiteľom je len ten spotrebiteľ, ktorý má možnosť odoberať teplú úžitkovú vodu a teda dodané teplo využíva výlučne na vlastnú spotrebu. Ak spotrebiteľ vykonal technické opatrenia (zablendovanie prívodu a zabezpečenie plombou) na odpojenie dodávky teplej úžitkovej vody a zabezpečil, aby teplú úžitkovú vodu pripravovanú centrálnne odoberať nemohol, nejde o konečného spotrebiteľa, akého má na mysli zákon, resp. vykonávacia vyhláška. V danom prípade nebolo sporné, že navrhovateľ vykonal technické opatrenia na odpojenie dodávky teplej úžitkovej vody, teplú úžitkovú vodu pripravovanú centrálnne nemal možnosť odoberať a ani neodoberal, taktiež dodané teplo potrebné na prípravu teplej úžitkovej vody nemohol využívať a ani nevyužíval výlučne na vlastnú spotrebu. Navrhovateľa teda nemožno považovať za konečného spotrebiteľa v zmysle zákona a vykonávacej vyhlášky, pretože nespĺňa základnú zákonnú podmienku uvedenú v ustanovení § 2 písm. f/ zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike (ďalej len „zákon“), teda, že dodané teplo do bytu využíval na vlastnú potrebu. Pojem konečný spotrebiteľ používaný vo vyhláške je totožný s pojmom konečný spotrebiteľ tak ako je definovaný v zákone. Pokiaľ súd napriek tomu návrh zamietol, vec nesprávne právne posúdil. Podľa názoru generálneho prokurátora základná zložka nákladov na dodané teplo vykurovanie sa síce s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky rozpočíta aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov, ktorí majú individuálne vykurovanie a nemajú priamo uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom, avšak iba ak sú títo užívatelia zároveň spotrebiteľmi vo vzťahu ku spoločným priestorom, ktoré sú vybavené vykurovacími telesami a určené na spoločné užívanie konečnými spotrebiteľmi. O takýto prípad však nešlo. **Platby za dodávku tepla na prípravu teplej úžitkovej vody a na vykurovanie nemožno stotožňovať.** Generálny prokurátor poukázal na to, že len samotná okolnosť, že do bytu vedú odpojené a zaplombované technické rozvody neznamená, že je do bytu dodávateľom zabezpečená dodávka teplej úžitkovej vody zo spoločného zdroja. Z uvedeného dôvodu nie je dodávateľ oprávnený dodávku teplej úžitkovej vody spoplatniť aj tým užívateľom bytov, ktorí v zmysle zákona a vykonávacej vyhlášky nie sú konečnými spotrebiteľmi tepla potrebného na prípravu teplej úžitkovej vody.

Navrhovateľ ani odporca sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.) po zistení, že tento opravný prostriedok podal generálny prokurátor (§ 243e ods. 1 O.s.p.) v lehote jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu (§ 243g O.s.p.) proti rozhodnutiam, ktoré môže napadnúť týmto opravným prostriedkom, preskúmal napadnuté rozhodnutia bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 3 O.s.p.) v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že ich treba zrušiť.

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Na výskyt procesných väd konania vymenovaných v § 237 O.s.p. a tiež tzv. iných procesných väd konania majúcich za následok nesprávne rozhodnutie vo veci sa prihliada nielen v konaní o dovolaní (viď § 242 ods. 1 O.s.p.), ale aj v konaní o mimoriadnom dovolaní (viď § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) bez zreteľa na to, či boli alebo neboli v tomto mimoriadnom opravnom prostriedku uplatnené.

Procesné vady konania v zmysle § 237 O.s.p. neboli v konaní o mimoriadnom dovolaní namietané a ani nevyšli najavo. Podľa právneho názoru najvyššieho súdu ale v konaní na súdoch nižších stupňov došlo k tzv. inej vade konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.).

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Podľa § 153 ods. 1 O.s.p. súd rozhodne na základe skutkového stavu zisteného z vykonaných dôkazov, ako aj na základe skutočností, ktoré neboli medzi účastníkmi sporné, ak o nich alebo o ich pravdivosti nemá dôvodné a závažné pochybnosti.

V mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor Slovenskej republiky namietal nesprávne právne posúdenie veci (§ 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že odvolací súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval.

Dovolací súd je pri preskúvaní právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu viazaný rozsahom dovolacieho návrhu a uplatneným dovolacím dôvodom. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodom uvedeným v dovolaní sa prejavuje nielen vo viazanosti dôvodom zodpovedajúcemu niektorému v zákone vymedzenému dovolaciemu dôvodu, ale predovšetkým vo viazanosti tým, ako bol tento dovolací dôvod v dovolaní opísaný, t.j. uvedenie okolností, z ktorých dovolateľ usudzuje, že uvedený dovolací dôvod je daný.

Podľa § 2 písm. f/ zákona č. 657/2004 Z.z. o tepelnej energetike na účely tohto zákona sa rozumie konečným spotrebiteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej dodávateľ dodáva teplo priamo alebo ktorej dodávateľ alebo odoberateľ množstvo dodaného tepla rozpočítava a ktorý ***dodané teplo využíva výlučne na vlastnú spotrebu.***

Podľa § 2 písm. a/ vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetí č. 630/2005 Z.z. na účely tejto vyhlášky sa rozumie rozpočítavaním množstva dodaného tepla rozpočítavanie nákladov za dodané teplo na vykurovanie alebo na prípravu teplej úžitkovej vody odberateľovi alebo konečnému spotrebiteľovi.

Zo spisu je zrejmé, že navrhovateľ vykonal technické opatrenie a to zablendovanie prívodu a zabezpečenie plombou na odpojenie teplej úžitkovej vody a zabezpečil, aby teplú úžitkovú vodu pripravovanú centrálnou odberateľ nemohol. Nemožno preto navrhovateľa

označiť za konečného spotrebiteľa v zmysle zákona a vykonávacej vyhlášky. Navrhovateľ nenaplnil požiadavku § 2 písm. f/ zákona, teda že dodané teplo do bytu využíval na vlastnú potrebu.

Na základe uvedeného je treba súhlasiť aj s ďalším názorom generálneho prokurátora, že základná zložka na dodané teplo na vykurovanie sa síce s poukazom na ustanovenie § 5 ods. 2 vyhlášky rozpočíta aj medzi užívateľov bytov a nebytových priestorov, ktorí majú individuálne vykurovanie a nemajú priamo uzatvorenú zmluvu o dodávke a odbere tepla s dodávateľom, ale ak sú títo užívatelia zároveň spotrebiteľmi vo vzťahu k spoločným priestorom, ktoré sú vybavené vykurovacími telesami a určené na spoločné užívanie konečnými spotrebiteľmi. Správne poukázal generálny prokurátor, že o takýto prípad v prejednávanej veci nešlo. V danej veci ide o dodávku tepla na prípravu teplej úžitkovej vody a nie o dodávku tepla na vykurovanie. *Tým, že súdy z tohto aspektu neposudzovali skutkový stav veci (či postačujú už zistené skutočnosti, resp. či je potrebné prípadné doplnenie dokazovania) v nadväznosti k právnej stránke veci, došlo vo vzťahu k uvedenému nesprávnemu právnomu posúdeniu veci k inej vade v konaní, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. Na takúto inú vadu je dovolací súd povinný prihliadať aj z úradnej povinnosti (§ 242 ods. 1 O.s.p.), nie je preto rozhodujúce, či bol tento dovolací dôvod v mimoriadnom dovolaní generálnym prokurátorom uplatnený alebo nie.*

Pokiaľ generálny prokurátor namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 243f ods. 1 písm. c/ O.s.p., treba uviesť, že mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia nebolo možné podrobiť prieskumu z hľadiska správnosti v nich zaujatých právnych záverov, lebo v dôsledku spomenutej procesnej vady nemožno posúdiť, či súdy správne aplikovali príslušnú právnu normu na zistený skutkový stav a či z nej vyvodili správne právne závery.

Z týchto dôvodov najvyšší súd zrušil mimoriadnym dovolaním napadnuté rozhodnutia a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243b O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znovu o trovách pôvodného i dovolacieho konania (§ 243i O.s.p. v spojení s § 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. októbra 2011

JUDr. Martin V l a d i k, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová